

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 193

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 29-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 8. tel. 280
TELEFON LJUBLJANA: 46-91

Maribor, torek 27. avgusta 1940

NAROČNINA NA MESEČ
Prelema v upravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujca 30 din.
POSTNI ČEKOVNI RACUN: 11.409

Cena
din 1.—

Poostrevanje vojne v zraku

Angleži sami napovedujejo vedno večje stopnjevanje nemške letalske ofenzive proti Angliji — Tudi včeraj so nemška letala uničevala angleške naprave in ladje, angleška pa so napadla kraje v Nemčiji

LONDON, 27. avg. AA. Reuter. Neka visoka oseba iz letalskih krogov v Londonu je izjavila, da je verjetno, da se bodo zračne bitke iz dneva v dan večale, ker sovražnik približuje svoja letališča Veliki Britaniji ter uči svoje pilote letati ponoči. V kolikor se bo organizacija so sovražnega letalstva poboljševala, v toliko lahko računajo Britanci, da bo ofenziva proti Britaniji rasla. Posebno je treba pričakovati povečanje nočnih napadov. Jasno je, da hoče sovražnik najprej uničiti angleško letalstvo ter zato tudi napada letališča, tovarne letal in sploh industrijska podjetja.

Pospešene nemške letalske akcije

BERLIN, 27. avg. DNB. Včerajšnje vojno poročilo se glasi: Neka naša podmornica je pod poveljstvom korvetnega kapitana Boesinga potopila za 46.170 ton sovražnih trgovskih ladij. Ta podmornica je na dveh voznjah potopila skupaj 88.856 ton. Neka druga podmornica je potopila 4 trgovske ladje s skupno tonazno 30.000 ton. Nemška letala so napadla včeraj letališče Warmwell, severovzhodno od Portlanda, pri čemer so se razvili srditi boji. 360 km vzhodno od Landsenda je potopilo neko naše letalo 4000-tonsko trgovsko ladjo. Pred angleškimi pristanišči so vite znova položene mine. V noči na 26. t. m. so skupine naših letal

obmetavale z bombami angleške tovarne, predvsem letalske v Birminghamu, Kingstону in Conventryju. Nastale so velike eksplozije in požari. V isti noči so preletela prvič sovražna letala Berlin in vrgla na periferiji več zažigalnih bomb. Drugod po Nemčiji so padale sovražne bombe brez načrta po odprtih področjih ali so zadele nevojaške objekte. Niti tam niti v Berlinu ni bilo škode. Neko čez Berlin leteče letalo je bilo sestreljeno. Sovražnik je izgubil včeraj v celoti 72 letal, mi pa jih pogrešamo 14. Lovska eskadrilja Licht hofen je dosegla včeraj 250 odstrel sovražnih letal. Nadporočnik Wieck je dosegel svojo 19. in 20. zmago.

Sovražna letala nad nemško prestolnico

NEW YORK, 27. avgusta. CBS. »New York Times« poročajo, da je Berlin doživel včeraj svoj ognjeni krst. Zažigalna bomba je povzročila požar na nekem skladišču. V glavnem so letala metala le-

take. BERLIN, 27. avgusta. Ass. Press. Malo po polnoči včeraj, točno ob 12.20, je bil v Berlinu dan znak za alarm. V prvih desetih minutah je bilo slišati v sredini

mesta jasno deset velikih eksplozij, od katerih se je stresla zemlja. Obenem je bilo mogoče slišati silno streljanje protiletalskega topništva, katero so prekinjale nadaljnje eksplozije težkih bomb, ki so očito padale iz sovražnih letal.

LONDON, 27. avgusta. Reuter. Po poluradnih poročilih nevtralnih korespondentov iz Berlina so se pojavili angleški bombniki včeraj nad nemško prestolnico. V severozahodnem delu je bilo slišati 10 eksplozij, ki so jih čuli tudi v sredini me-

sta. Ves promet je bil ustavljen. Ljudje so se zatekli v zaklonišča, več eskadrilj je letelo nad vladnimi palačami. Alarm je trajal od polnoči do 3. ure zjutraj. Proti jutru je bil dan zračni alarm v Leipzigu, kjer so morali obiskovalci velesojma v zaklonišča. Letala so letela tudi nad Prusijo in Saksonsko.

ANKARA, 27. avg. Anatolska agencija. Včerajšnji bombni napad na Berlin je veljal v glavnem letalskim tovarnam.

Angleži o nemških napadih na Anglijo

LONDON, 27. avgusta. Anatolska agencija. Iz Londona javljajo: Včeraj je sovražno letalstvo izvedlo na Anglijo v glavnem tri napade, pri katerih je sodelovalo povprečno po okoli 150 letal. Prvi napad je bil izvršen v zgodnjih popoldanskih urah s ciljem Dover in Folkestone, drugi naval je sledil dve uri kasneje s ciljem Portland. V vseh treh letalskih bitkah, ki so se vsakokrat takoj vnele, je sodelovalo več sto letal. Na angleški strani so nastopale eskadrilje Hurricaneov, Spitfireov in Defiantov, pa tudi že češkoslovaški letalci, ki so sestrelili dve nemški letali, ter kanadski lovci v svojih Hurricaneih, zgrajenih v Kanadi. Sinočni komunikacije letalskega ministrstva javlja, da je bila povzročena škoda majhna, posebno ona v londonskih predme-

stjih, kjer je bilo tudi število ranjencev neznatno. Zvečer in ponoči so se pojavljali zelo pogosto posamezni nemški bombniki, čeprav le za kratko časa, tako da je trajal zračni napad kar 6 ur. Vendar je večina ljudi vključno temu okoli polnoči zapustila zaklonišča ter se podala spat. Ostali so prenočili v zakloniščih. Promet sploh ni bil ustavljen, marveč se je odvijal normalno. Pač pa je bila povzročena precejšnja škoda na industrijskih zgradbah v dveh mestih Midlandsa. Število tekem včerajšnjega dneva sestreljenih nemških letal znaša 46, od teh so jih 45 zblili na tla lovci, eno pa protiletalska obramba. Lastne izgube znašajo 15 letal. Od teh se je s padali rešilo 11 pilotov. Davi zgodaj je bilo sestreljeno zopet eno sovražno letalo.

Usoda Transilvanije in Dobrudže

Malo verjetnosti, da bi se pogajanja med Romunijo in Madžarsko obnovila že jutri Pogajanja z Bolgari bodo končana še ta teden

BUDIMPEŠTA, 27. avgusta. ZPV. Glede nadaljevanja madžarsko-romunskih pogajanj vlada v vladnih madžarskih krogih precejšnja rezerviranost, vendar izgleda, da bi se utegnili pogajanja že jutri obnoviti, in sicer na madžarskem državnem ozemlju, po vsej priliki v Segedinu. Medtem je stalno na delu diplomacija Italije in Nemčije, in to tako v Budimpešti kakor v Bukarešti. Kakor je bilo mogoče izvedeti, sta Nemčija in Italija nasvetovali Madžarski, naj popusti v svojih radikalnih zahtevah, v Bukarešti sta pa intervenirali v tem smislu, da se mora romunska vlada vdati in pristati na pogajanja na taki bazi, ki bodo zadovoljevala Madžare vsaj deloma. Dosedanja nepopustljivost Romunije nikakor ni v skladu z obljubami, ki so jih dali njeni

državniki v Solnogradu in v Rimu. Položaj torej nikakor še ni razčiščen in poučeni krogi zelo dvomijo, da bi se mogla pogajanja obnoviti že jutri. Trajalo bo najbrže več časa, da se bo na podlagi raznih intervencij našla podlaga za nov direktni kontakt obeh delegacij.

BUDIMPEŠTA, 27. avg. Stefani. Zunanji minister Csaky je sinoči ponovno sprejel romunskega poslanika. Takoj nato je prišel k njemu tudi italijanski poslanik.

BUDIMPEŠTA, 27. avg. Stefani. V zvezi z različnimi varnostnimi ukrepi je bila Budimpešta preteklo noč zatamnjena.

SOFIJA, 27. avgusta. ZPV. Predsednik bolgarske delegacije v Craiovi Pomenov je odpotoval v Sofijo. O tem ni bilo izdano nobeno uradno poročilo. Včeraj

je bil Pomenov sprejet v avdienci pri kralju Borisu, a zunanjemu ministru Popovu je poročal o rezultatih dosedanjih pogajanj v Craiovi. Obenem je predložil načrt dokončnega sporazuma o vrnitvi južne Dobrudže Bolgariji. Pomenov se vrne v Craiovo, kjer pričakujejo, da bo kmalu podpisal sporazum in bo Dobrudža morda že meseca septembra vrnjena Bolgariji.

SOFIJA, 27. avgusta. DNB. Člani bolgarske in romunske delegacije so se vrnili ponovno v Craiovo. Včeraj so imeli daljše konference. Delo tehničnih odborov se nadaljuje. Ti odbori so: vojaški, pravni in finančni. Celokupna bolgarska javnost pričakuje z največjim zanimanjem konec in rezultat pogajanj, ki se bodo, kakor izgleda, končala še ta teden.

Tudi Portugalska na strani osi

MESTO VATIKAN, 27. avgusta. Central News. Portugalska je sedaj pripravljena, da se nasloni na Nemčijo in na Italijo, ako ji garantirata obe velesili njeno suverenost, ko bo sedanja vojna končana. Tako trdijo danes v vaticanskih krogih. Monsinjor Gennaro Verolino, avditor apostolske nunciature v Lizboni, je bil poslan tja v tajni misiji kot emisar z nalogo da prepriča portugalsko vlado glede prijaznega stališča obeh osovinskih velesil v primeru njune zmage. Po teh poročilih bi bila Portugalska pripravljena oskrbovati osovinskima silama surovine ter jima eventualno celo odstopiti podmorniška oporišča v bližini britanskih morskih poti iz in v Afriko. Ako bi Portugalska na ta način odkrito stopila na stran osi, bi ji Anglija nedvomno

zasegla njene kolonijalne posesti, ki jih Portugalska ne bi mogla braniti, in je portugalska vlada prav zaradi te okoliščine zahtevala od nemške in italijanske

Operacije na afriških bojiščih

RIM, 27. avgusta. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče vojno poročilo: Italijanska letala so bombardirala ponovno v več zaporednih napadih angleško pomorsko oporišče v Aleksandriji. Vsa letala so se vrnila. Neki angleški bombnik, ki se je moral prisilno spustiti pri Lampedusi na morsk gladino, se je potopil. Posadka, sestojeca iz častnika in dveh podčastnikov, je bila rešena in ujeta. Neka italijanska podmornica, ki operira na Atlantskem oceanu, je

vlade garancije, da bi ji bile po vojni v primeru osovinske zmage te kolonije vrnjene. Čeprav je bila Portugalska v britanski interesni sferi nad sto let, trde ti krogi, da jo je spravila sedaj na stran osovinskih sil tesna povezanost s fašistično Španijo.

torpedirala in nevarno poškodovala neki veliki sovražni petrolejski parnik. V vzhodni Afriki so bile pri sovražnem letalskem napadu na Mogadiscio ranjene štiri osebe. V Galabatu so bili ubiti 4 kolonialni vojniki, okoli 40 jih je pa bilo ranjenih. V Combolciji je bil ubit neki otrok, ranjenih je pa bilo 15 askarskih vojakov. Stvarna škoda je neznatna.

KAHIRA, 27. avgusta. Egiptska uradna agencija javlja britanski letalski komunikacije, po katerem so bili izvršeni letalski

napadi na Mogadiscio, Dessie, Gallabad, Mekromad, Wadir in El-Adem. Poškodovana in zažgana so bila letališča ter hangarji. Včerajšnji letalski napad na Aleksandrijo je ostal brez škode.

KAHIRA, 27. avg. Egiptska uradna agencija javlja, da je britanska admirali-teta davi javila, da je včeraj v Aleksandriji usidrano britansko brodovje že v drugič izplulo ter s težkimi ladijskimi topovi obsteljevalo italijanska pomorska in letalska oporišča ob libijski obali, zlasti Wadir, Bombo in Bavio. Brodovje se je vrnilo brez izgub.

Kanadsko-ameriška konferenca

OTTAWA, 27. avgusta. CBS. V poslopiju kanadskega parlamenta se je sestel včeraj skupen ameriško-kanadski obrambni odbor na prvo sešadanje, ki je trajalo 4 ure. Predsednik kanadskega dela zastopnikov je dejal, da bo druga seja že danes. Seje se vodijo v najstrožji tajnosti. Ameriški listi poudarjajo, da je po znani ottawski gospodarski konferenci to najvažnejše sešadanje, kar jih je bilo v tej palači.

ANGLEŠKA LETALA ZOPET NAD ŠVICO

BERN, 27. avg. Stefani. Tudi sinoči je bil dan znak za alarm, ker je bilo opaženih več angleških letal. Protiletalsko topništvo je pričelo takoj streljati. Malo kasneje so letela angleška letala tudi čez Ženevo in nadaljevala polet v južni smeri.

ANGLEŠKA LETALSKA PRODUKCIJA

ANKARA, 27. avg. Anatolska agencija. Iz Londona javljajo, da je minister za letalsko produkcijo lord Beaverbrook sinoči na radiu dejal, da so angleški delavci in delavke v letalskih tovarnah v zadnjih tednih izgotovili več bombnikov in bojnih letal, kakor kdaj koli preje kdor koli v zgodovini letalstva.

Sklepi vlade ob obletnici sporazuma

Poleg izjav o notranji in zunanji politiki je bila izdana samo uredba o enotni moki in ljudskem kruhu ter prisilnem odkupu pšenice — Banovina Hrvatska je dobila okrajne samouprave — Vse ostale napovedane reforme pa so bile odložene na kasneje

ZAGREB, 27. avgusta. Včeraj je bila v Zagrebu svečana seja vlade, sklicana tja za obletnico sporazuma. Bila je pričakovana od vse naše javnosti z velikim zanimanjem. Krožile so že dolgo napovedi, da bo vlada na tej seji proglasila važne uredbe o socialnih, gospodarskih in političnih reformah. Nekateri so bili mnenja, da bodo te reforme iz temelja izpremenile gospodarski in socialni red pri nas. Vendar so bili vsi ti glasniki slabo poučeni.

O programu bivanja ministrov v Zagrebu smo že včeraj poročali. Najvažnejša je bila dopoldanska seja. Prvi del seje je bil posvečen svečanemu obnavljanju spominov na sklenitev sporazuma in prvi obletnici tega dne. Drugi del je bil delovnega značaja. Kot je poudarjeno v komunikaciji, so bila na dnevnem redu razpravljanja o aktualnih vprašanjih zunanje in notranje politike. Stališče vlade v velikih evropskih dogajanjih je: **Mi zasledujemo politiko ohranitve miru in politiko iskrenega in prijateljskega političnega in gospodarskega sodelovanja z vsemi sosedi, v prvi vrsti z velikima so-**

sedoma Nemčijo in Italijo. Ta politika ni konjunktorna, temveč odgovarja temeljnim interesom in je v zadnjih pokazala uspešnost sodelovanja. Vsak dan je tesnejša. Vlada se nada, da bo pri sosedah naleteča na razumevanje.

V pogledu notranje politike je vlada nadaljevala proučevanje in pripravljane zakonskih in gospodarskih ukrepov, ki so bili izzvani radi potrebne prilagoditve in preorientacije narodnega gospodarstva, kot posledica sprememb v Evropi. V tej smeri bo vlada svoje delo nadaljevala. Posebno skrb pa je posvetila vlada na ponedeljski seji vprašanju preskrbe prehrane v letošnjem letu, ki je akutna tudi radi slabe žetve. Razpravljano je o velikih javnih delih, ki bi se morala izvajati po določenem splošnem načrtu in ki morajo imeti produktivni in melioracijski značaj. Vlada je v svrhu prehrane prebivalstva odobrila odlok trgovinskega ministra, da se po posebnih odposlancih najdejo in zavarujejo tudi iz inozemstva večje količine hrane.

Tekom dneva so imeli več značilnih govorov Dragiša Cvetković, dr. Vl.

Maček in ban dr. Šubašić. Zanimiva je med drugim izjava dr. Mačka, da bi se sporazum mogoče zavlekel, da mu ni sporočil iz inozemstva dr. J. Krnjević, da je evropska vojna neizbežna in da bo vsak čas izbruhnila. »To je bil razlog, da sva s Cvetkovićem eno, o čemer sva se sporazumela, takej izvedla, ono, kar je ostalo še neurejeno, pa odložila na poznejši čas.«

Izdana je bila samo uredba o preskrbi z moko in kruhom na načelu rekvizicije in z maksimalno ceno 300 din za pšenico. Za banovino Hrvatsko pa je bila proglašena uredba o okrajnih samoupravah, ki uvaja posebne posvete pri okrajnih načelstvih, sestojče se iz po enega zastopnika vsake občine. Posebnih uredb o pobujanju draginje ali političnih reform tudi ni bilo izdanih. Tudi vprašanje dokončne preureditvi države ni bilo na programu, dasi je ban v svojem govoru povdral tudi, da proces decentralizacije še ni zaključen in da bo morala biti rešena kompetenca onih ministrov, pri katerih tega še ni storila uredba o banovini Hrvatski.

Amerika bo brisala Angliji dolgove

NEW YORK, 27. avg. Stefani. Veliko senzacija je vzbudil članek diplomatskega urednika »New York iz Washingtona. Članek obravnava vprašanje posoditve ameriških vojnih ladij Angliji in angleških oporišč Ameriki, v zvezi s tem pa tudi brisanje angleških vojnih dolgov s strani Zedinjenih držav Severne Amerike. Ta predlog preučuje sedaj prezident

Roosevelt. Predlog bo sigurno sprejet tudi v kongresu. Ta predlog Roosevelta ima največji pomen za Anglijo samo, ker bi z brisanjem angleških vojnih dolgov v USA odpadla uporaba Johnsonovega akta, po katerem ni mogoče dati nobeni državi kredita, dokler prej ne plača vojnih dolgov iz svetovne vojne.

Ukrepi v Romuniji in Grčiji

ANKARA, 27. avgusta. Anatolska agencija. Tako Romunija kakor Grčija izdajata zaradi razbitih pogajanj ukrepe, ki kažejo na to, kakor da bi se obe državi pripravljali na vojno. Obe državi sta vpo klicali več letnikov ter tudi sicer odredili niz vojaških ukrepov. Po vsej priliki pa sovražnosti ne bo, ker to ni v interesu Berlina, ki je sedaj posvetil vso pozornost bitkam v Kanalu.

ANKARA, 27. avgusta. Anatolska agencija. Grčija je odredila zaporo min pred vsemi važnejšimi lukami. Ukinila je promet skozi Korintski istmus. Grške vojne ladje križarijo ob obalah, izven teritorialnih vod pa križari britansko brodogradništvo. Postavljeni so povsod protiletalski topovi; več letnikov je vpoklicanih. Grčija je v alarmnem stanju.

Pred veliko japonsko ofenzivo

CUNGKING, 27. avg. Ass. Press. Kitajska vlada se temeljito pripravlja na veliko japonsko ofenzivo, ki se bo pričela, kakor splošno pričakujejo, tekem letošnje jeseni. Dasi ni nobenih zanesljivih informacij o tem, so Kitajci vendarle trdno prepričani, da bodo Japonci pričeli veliko ofenzivo in skušali za vsako ceno zločiti odpor vojske maršala Čangkajska

Iz tega razloga je eden najboljših kitajskih generalov, general Čeng, odložil vse svoje ostale funkcije, da bi se mogel popolnoma posvetiti vojaškim zadevam. Imenovan je bil za vrhovnega poveljnika kitajske vojske ob reki Jangce. Po samem japonskem mnenju se bo vojna med Japonci in Kitajci odločila prav na področju reke Jangce.

Vojna produkcija v Indiji

LONDON, 27. avgusta. Reuter. Posebna komisija ministrstva za nabavo vojnega materiala je pod predsedstvom sira Alexandra Rogersa davi krenila na pot v Indijo, da tam organizira vojno produkcijo ter plasira vojna naročila tako, da bo indijska vojna industrija zalagala ne le Indijo, marveč tudi Bližnji vzhod, Avstralijo, Novi Zeland ter Južno

Afriko z vojnimi potrebčinami. V Indiji bodo v kratkem ustanovili 10 letalskih centrov, kjer se bo izučilo kot prva rezerva 300 indijskih pilotov ter 2.000 mehanikov. Imenovana komisija bo krenila nato kmalu tudi v Južno Afriko, ki je pravkar povišala vojne izdatke za 42 milijonov funtov.

VOJAŠKI NAPORI AMERIKE

WASHINGTON, 27. avgusta. NBC. USA senat je včeraj sprejel dodatni zakonski predlog, po katerem bo po novem zakonu o splošni vojni obveznosti hkratu vpoklicanih 900.000 mož, tako, da bo v 5 letih izvežbah 3 in pol milijona mož. Ameriška letalska produkcija je dosegla pravkar kapaciteto 10.000 letal na leto. Januarja se bo kapaciteta dvignila na 18.000 letal, prihodnjega decembra pa na 36.000. Ameriška armada je naročila letos 7000 letal; od tega bo prejela do konca leta 2200, od prve polovice prihodnjega leta pa ostalih 4800 letal.

LETALSKI PROMET PO STRATOSFERI

NEW YORK, 27. avg. Tass. Čez 15 dni se bo pričel redni potniški letalski promet po stratosferi med Florido in Rio de Janeirom.

ODREDBA ZA FRANCOŠKE MORNARJE

VICHY, 27. avg. Havas. Vlada je včeraj izdala 2 uredbi. Po prvi se prepoveduje pod izgubo državljanstva in zaplenbo imovine vsem mornarjem in mornariškim častnikom službovanje na ladjah izven Francije. Po drugi uredbi se povišajo prejemki brezposelnih mornarjev.

ANGLEŠKO BRODOVJE ODPLULO IZ GIBRALTARJA

MADRID, 27. avg. DNB. Iz Algecirasa poročajo, da je angleško vojno brodovje odplulo iz gibraltarskega pristanišča in krenilo v neznan smeri.

»HOSTILE« ZADEL NA MINO

LONDON, 27. avg. Reuter. Admiralitet javlja izgubo rušilca »Hostile«, ki je zadel na mino.

Letalske bombe na Irsko

DUBLIN, 27. avgusta. Reuter. Irski vladni informacijski urad javlja, da je neki nemški bombnik metal bombe nad različnimi južno-irskimi kraji, kakor nad Campileom, Dunhillom in Dincocom in sicer med drugo in tretjo uro včeraj popoldne. Ubite so bile tri deklice, 4 ljudje pa so bili ranjeni, eden teh je umrl v bolnišnici. Južnoirski odpravnik poslov v Berlinu je prejel nalog, da vloži v imenu svoje vlade protest ter zahteva odškodnino.

KOMISAR TUDI PRI »UNIREI«

BUKARESTA, 27. avg. DNB. Romunska vlada je imenovala komisarja za tretje petrolejsko podjetje »Unirea.« Kapital te družbe znaša 750 milijonov lejev in je po veliki večini v angleških rokah. Generalni ravnatelj družbe je bil nedavno iz Romunije izgnani Anglež Masterson.

VPOKLIC NOVINECV V BOLGARIJI

SOFIJA, 27. avgusta. DNB. Za 5. in 15. september so poklicani pod zastavo vsi bolgarski vojaški obvezniki, ki dostej še niso služili. Prizadeti so razni letniki. Njihove vaje bodo trajale 75 dni. V celoti znaša število vpoklicancev okoli 10 tisoč.

AMERIŠKA OPAZOVALCA

LONDON, 27. avg. Reuter. Ameriška vojaška opazovalca, general Ammons in admiral Strong, sta včeraj obiskala angleško južno obalo, da se poučita o rezultatu letalskih bitk nad Kanalom.

EVAKUACIJA SEVERNE KENIJE

LONDON, 27. avg. DNB. Vojni dopisnik »Exchange Telegrapha« poroča, da so Angleži v pričakovanju italijanske ofenzive evakuirali celokupno prebivalstvo severne Kenije, okoli 150.000 domačinov. Vsa severna Kenija predstavlja sedaj vojno področje.

MORILCA TROCKEGA MORAJO STRAŽITI

Mexico-CITY, 27. avgusta. Central News. Bolnišnica, v kateri leži morilec Trockega Jackson, je bila ponovno močnejše zastražena. Baje se je pripravljval komplot, ki je imel namen Jacksona osvoboditi. Število detektivov so povišali od 4 na 7, število stražnikov pa od 5 na 20.

ATENTAT NA ŠEFA FRANCOŠKE POLICIJE

SANGHAJ, 27. avg. Domei. Na francoskega policijskega šefa v francoski koncesiji, poročnika Blancheta, je bil izvršen atentat s strani 6 oboroženih Kitajcev. Blanchet je ranjen v prsi, vendar bo stal živ.

Vladna kriza v Egiptu

KAHIRA, 27. avg. Reuter. Egiptski ministrski predsednik Sabri paša je podal demisijsko kabineta. Kralj Faruk je demisijsko sprejel, poveril pa je sestavo vlade zopet Sabri paši.

KRALJ HAAGON JE V LONDONU

LONDON, 27. avg. Reuter. Kralj Haakon je sinoči po radiu govoril svojemu narodu ter zavračal vse vesti, da bi se bil spril z angleško vlado ter odpovotal v USA.

COTOVI OČITKI FRANCOŠKEMU GENERALNEMU ŠTABU

NEW YORK, 27. avg. CBS. Sinoči je po nowyorškem radiu govoril bivši francoski letalski minister Pierre Cot, ki je dejal, da so angleške uradne številke o letalskih izgubah nad Kanalom absolutno verodostojne. Veruje v moč Albiona, ki bo, po Cotu, vzdržal. Ostro je nato napadel francoski generalni štab, ki se je branil uporabljati tanke in letala. V veliki bitki za Francijo ni uporabil od 3000 letal prve črte niti polovico, namreč le 1300. Namenoma ni postavljaj ovire nemškemu napredovanju, kar siedi iz dejstva, da mostovi niso bili porušeni.

IZ SENATA USA

WASHINGTON, 27. avg. Stefani. Senat je odobril predloženi amandman, po katerem se število za novačenje moških določi na 900.000.

PETROLEJSKI VRELCI V AVSTRALIJI

SIDNEY, 27. avg. CBS. Avstralska tovarna, ki se pravkar gradi in ki bo zaposlovala 2500 delavcev, bo izdelovala Břenovne strojnice. Ministrstvo za vojne nabave je odkrilo petrolejske vrelce, ki se bodo kmalu izkoriščali.

»LJUDSKA VOJNA«

LONDON, 27. avg. Reuter. Poglavar škotske umerjene cerkve je dejal, da je ljudstvo rado sprejelo naše vojne napore, ker smatra sedanjo vojno za ljudsko vojno.

Mariborska napoved. Nekoliko oblačno, vetrovno, stanovito vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 21.0, danes najnižja 7.0, popoldne 20.0 C.

Turnir v Celju

GJORGJE BERNER — SAHOVSKI MOJSTER

Celje, 27. avgusta. Danes dopoldne so se nadaljevale prekinjene partije iz 14. in 16. kola. **Draščić** je brez igre predal izgubljeno končnico proti **Bernerju**. S to zmago je Berner dosegel 13½ točk ter ga ne more nihče več dohiteti. Dejansko je že pred zadnjim kolom osvojil mojstrski naslov ter se uvrstil kot mojster med jugoslovansko šahovsko elito. Njegov najresnejši konkurent **Jože Šiška** je svojo prekinjeno partijo s **Pavlovičem** samo remiziral ter tako z 12 točkami izgubil praktično zadnji izgled, da bi Bernerja utegnil še dohiteti. — **Medan** je v nadaljevanju poskusil doseči proti **Šubariću** vsaj remis, a mu ni uspelo ter je v izgubljeni končnici predal. — Partija **Šmigovec** in **Mlinar** pa se ob času, ko to poročamo, še nadaljuje.

Mariborske vesti

m **Pekovski mojstri objavljajo**, da radi občutnega naraščanja cen vsem surovinam za pekovski proizvodnjo ne morejo več nuditi svojim odjemalcem brezplačno papirja za zavijanje kruha in peciva. Maksimalne cene kruha ne krijejo več niti režijskih stroškov, zato morajo tudi pekovski mojstri zmanjšati kar največ mogoče svojo režijo. Občinstvo naj blagovoli to upoštevati!

m **Dela na cesti Brsternica — Sv. Križ na Kozjaku**. Izgleda, da bodo to cesto, ki jo že nekaj let gradijo sedaj spel nadaljevali. Gradbena dela je tukajšnji okrajni odbor oddal trdko inž. Ferluga. Za dela je letos na razpolago 400.000 din.

m **Ker je svojo ženo do smrti pretepel**, je bil 47letni delavec Pavel Drevenšek iz Velike Vrnice v Halozah poklican pred mali kazenski senat v Mariboru. Žena je na posledicah poškodb umrla. Razpravo je mali kazenski senat zaradi zaslišanja nekaterih prič preložil.

m **Karambol na mostu**. Na državnem mostu je včeraj plujski tiskarnar Alojz Šuler pri prebitevanju z avtomobilom trčil v voznička Feliksa Borovnika in ga podrl na tla ter poškodoval vpreženega vola na zadnji levi nogi.

Novice

Zakaj toliko mešetarjev v sadni trgovini?

Sadna letina v Slov. gorah je letos malo slabša. Zato nam je tembolj uganika pojav tako številnih sadnih mešetarjev in prekupčevalcev, ki so pač le v brème šadjarja-producenta. Le ta mora utrpeti pri ceni sadja ter plačevati zaslužek teh

nepotrebnikov! Koliko teh bi storilo boljše, da bi raje prišli za poljsko delo, kjer je pomanjkanje delavcev zelo občutljivo. Večkrat pa so to ljudje, ki se še komaj ob barantanju spoznajo s poznavanjem vrste in kvalitete sadja. Priporočali bi oblasti, da si te mešetarje malo bolje

ogleda, jih reducira na minimum, izbere pa res le take, ki jamčijo s svojim strokovnim znanjem, s svojim poštenjem in imetjem za brezhibno poslovanje ter s tem ne odjedajo morda zaslužka bolj potrebnim!

Nastop sokolske čete v Laporju

Že v začetku junija je delavna sokolska četa v Laporju nameravala proslaviti 10 letnico z razvitjem prapora in z javnim nastopom, kar pa ji je bilo zaradi uredbe o prepovedi zborovanj onemogočeno in se je zato proslava izvršila le v internem domačem sokolskem krogu v temnem šolskem razredu brez sodelovanja javnosti.

To nedeljo pa so vrli laporski Sokoli svoj 10 letni obstoj proslavili združen z javnim telovadnim nastopom na letnem telovadišču. Po pozdravu državni zastavi je spregovoril marljivi starosta Logar, ki je na kratko orisal borbenost 10 letnega dela laporske sokolske čete, ki je

ena najdelavnejših pohorskega okrožja. Prapor, dar domačina notarja Ašiča, ima na eni strani zapisano: »Srce in delo domovine« in v tem smislu je usmerjeno tudi udeleževanje laporskega Sokola. Praporščak in načelnik Mastinšek je ob prisotnosti vseh odelkov in zbranega občinstva obnovil prisego, da bo čuval sokolski prapor in bo dal če treba zanj tudi življenje. Po petju državne himne, je bil telovadni nastop, ki je vseboval razen predpisanih prostih vaj še posebne skupinske, gimnastične vaje, igre, raznoterosti ter orodno telovadbo. Sodelovali so tudi bratje in sestre društva Sl. Bistrica.

Značilen monstre-proces na Hrvatskem

Včeraj je pričel na sodišču v Bjelovaru zanimiv monstre proces. Predmetni kazenski spis je izredno obsežen in tehta nekaj kilogramov. Računajo, da bo razprava trajala cel mesec. Obtožencev je 17, med njimi tri ženske. Obtoženec se deloma kot izvršitelj številnih težkih zločinov, deloma odgovarjajo kot zasnovalci ali pomočniki. Tako so obdolženi umora iz zasede 25. junija 1939, ko so bili pobiti s streli iz pušk štirje kmetje in težko poškodovan 10 letni sin enega od njih. Pripisuje se jim umor iz zasede, storjen

3. avg. lani itd. Vsi zločini so se dogodili v Vežišču pri Čazmi. Obtožen je tudi aktivni žandarmerijski narednik in nekdanji poveljnik žand. postaje v Križu, Veljača, ki se nahaja sedaj nekje v Srbiji. Obdolžen je, da je nagovoril pozneje tudi umorjenega I. Bečkovića, da organizira umor prvaka HSS v Vežišču ter mu v ta namen dal tudi orožje. Veljača ni bil v zaporih, dasi so ostali zaprti že leto dni. Tudi obtožnice ni hotel sprejeti ter je sedaj nastal spor o tem, kdo je kompetenten soditi Veljači.

Celje

20 letnica Olepševalnega društva

Olepševalno in tujskoprometno društvo v Celju bo v kratkem proslavilo 20 letnico, odkar je prešlo v slovensko upravo. Društvo bo proslavo izvršilo na ta način, da bo vse važnejše zgradbe v mestu, tako grofijo od strani mestnega parka, Marijin kip na Glavnem trgu in druge, po vzoru velikih mest razsvetlilo z reflektorji. Društvo bo markiralo pota v celjski okolici na primer v Košnico, na Stari grad, Celjsko kočjo itd. Nabavile se bodo enotne orientacijske table, kakor jih že imajo druga mesta in razen tega se bodo nabavile velike re-

klamne fotografije za kolodvor v naši državi in inozemstvu ter Putnikove biroje. Društvo pa ima v načrtu izvedbo še več drugih stvari, ki pa jih bo lahko izvedlo samo v slučaju, če bo od merodajnih strani deležno vsestranske podpore.

c. **Strokovna obrtno nadaljevalna šola v Celju.** Vpisovanje za šolsko leto 1940/41 bo v nedeljo, 1. septembra od 9. do 12. v šolski pisarni. Pri prvem vpisu je predložiti: 1. krstni (rojstni) list, 2. izpričevalo o poslednjem šolanju, 3. učno pogodbo in 4. zdravniško potrdilo o telesni sposobnosti. Brez registrirane učne pogodbe se ne sme vpisati nobenega vajenca. — V nedeljo, 8. septembra se zberejo vsi učenci(ke), ki bodo v šol. le se zberejo vsi učenci(ke), ki bodo v šol. lelovadnici zaradi dodelitve v razrede in določitve učnih ur. Gg. mojstre(ice) se opozarja, da pošljejo vse šoloobvezne vajence(ke), ker se po izvršeni dodelitvi v posamezne razrede ne bo moglo upoštevati posebnih želj. — Pričetek rednega pouka bo v ponedeljek, 9. septembra ob 13. — Popravni izpiti bodo samo od 9. do 13. septembra.

c. **Glasbena Matica v Celju.** Vpisovanje gojencev novincev in starih se bo pričelo na Glasbeni Matici v Celju od ponedeljka, dne 2. septembra dalje, dopoldne in popoldne. Vse podrobnosti so na deski v hodniku, Slomškov trg 10/I.

Pismo uredniku

Več članov Pokojninskega zavoda nam je pod naslovom »Na naslov upravnega odbora PZ v Ljubljani« poslalo sledeče pismo v objavo:

Gospod urednik! Veliko število članov upokojencev ima ta ugledni zavod, in med njimi je pretežna večina siromašnih, ki so navezani zgolj na pičo odmerjeno mesečno rento. Mnogi imajo družine, po več otrok. Draginja neusmiljeno pritiska, odgovorni čimtelji pa si belijo glave, kako bi jo zavrlj. Doslej je še niso. Vse vpije: kaj bo? kaj bo?! Do življenja imamo vendar pravico. Razne socialne ustanove, ki se zavedajo svoje naloge in dolžnosti, si prizadevajo pomagati v tej stiski, tudi nekateri socialno čuteči gospodarstveniki, denarni zavodi in drugi prispevajo po svojih močeh, da bi se vsaj nekoliko olajšal položaj premožnih, ki v teh časih trpijo pomanjkanje in se v najtežjih prilikah borijo za svoj življenjski obstanek.

Ali je pa kaj storil za svoje revne članne tudi bogati, ponosni Pokojninski zavod? Ali nima nobenega socialnega ču-ta, — dasi se ponaša, da je socialna ustanova, — da bi se v teh težkih, hudih časih, ko je pomagati dolžnost vse skupnosti, zganil in odprl srce in roke in otarjal solze?

Obračamo se na Pokojninski zavod s prošnjo in pozivom, naj se spomni tistih članov, ki živijo danes v bedi, in naj jim pomaga z izredno denarno podporo ali z draginjsko doklado k mesečni renti. Dvakrat da, kdor hitro da! — Več članov.

c. **Nove železobetonske mostove** bodo blagoslovili in izročili prometu v Nazarjih v nedeljo, 1. sept. Obenem bodo izročili prometu cesto čez Savinjo pod gradom Vrbovcem ter Tomičev most čez Dreto. Glavni most čez Savinjo je dolg 64 metrov. Gradnja je stala 1.493.000 din.

c. **Trboveljski slavček** namerava prirediti ob svoji desetletnici vrsto koncertov po vsej Sloveniji in tako bodo mladi pevci obiskali tudi Celje, kjer se bo vršil predvidoma 5. okt. večerni koncert v Celjskem domu, a naslednjega dne, v nedeljo, 6. okt. popoldne pa duhovni koncert v Marijini cerkvi, kjer bo sodeloval tudi orkester vojaške godbe celjskega 39. pešpolka.

c. **Sokoisko društvo Celje-matica** vabi brate in sestre, da se udeležijo odkritja spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani 6. septembra. Pri-glasijo se naj danes 27. ali jutri 28. avgusta med 19. in 20. uro v društveni pisarni v mestni osnovni šoli in prinesejo s seboj 2 din za izkaznico. Voznina je četrtinska. Brate in sestre vabimo, da se udeležijo v kar največjem številu te velike narodne svečanosti v kroju, kdor ga nima, pa morda v narodni noši, le če nima niti enega niti drugega, se naj udeležijo v navadni obleki z znakom. Društvo pričakuje, da se bo članstvo z veseljem odzvalo vabilu pripr-

ditvenega odbora in vse do zadnjega manifestiralo ljubezen do pokojnega našega velikega, nesmrtnega vladarja. Zdravo!

c. **Okrajno načelstvo v Celju** je izdalo listnata navodila v obliki razglaš hmeljarjem, kako naj ravnaajo s hmeljem pri obranju, sušenju, prodaji itd. Ta razglas je nabit na oglasni deski mestnega poglavarstva v Celju, affišan pa je tudi povsod po Savinjski dolini. Ako bočejo hmeljarji doseči kvaliteto blago in dobre cene, se naj točno ravnajo po navodilih tega razglašja.

c. **Moke je pričelo primanjkovati** tudi v Celju. Nekatere vrste moke se dobijo samo še v omejenih količinah. Ako se pravočasno ne bo v tem oziru potrebno ukrenilo, da prispejo v Celje zadostne količine moke, bodo prišli v zadrego tudi pekovski mojstri, ki ne bodo mogli oskrbeti prebivalstva z zadostno množino kruha.

c. **Nesreča, 6 letni sin** posestnice Frabe Debelak iz Pihštaja si je s srpom odseknil sredinec na desni roki. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

Pluj

p. **Morilci Julike Debeljakove** prevedeni v Pluj. Orožniki so prevedli od Sv. Barbare v Hlalozah, kjer se je vršilo večdnevno zasliševanje, drzne roparje, ki so umorili trgovko Juliko Debeljakovo, v plujске zapore. Trdovratne zločince, ki jih je osem, zaslišujejo dalje.

p. **Od šol. leta 1940-41 dalje** se bo poučevala nemščina v vseh razredih od I. dalje, francoščina le od III. razr. dalje. Učna knjiga za nemščino za I.—III. razr. je: Južnič-Kolarič, Nemška vadnica, I. letnik, za francoščino ostanejo dosednji učbeniki.

o. **Sokol Hoče priredi 1. septembra** popoldne pred Sokolskim domom vrtno veselico s srečolovom. Sodelovali bodo pevci »Jadran-Nanos« in godba »Drava« iz Maribora.

Ljubljana

Kaj bo s palačo Ba'te?

Sredi mesta že dalj časa gradijo veliko palačo Bate. Slednjič pa so se dela ustavila, po mestu pa razširile vesti, da Bata palače ne bo naprej gradil, ampak gradnjo opustil. Nekatere vesti večo celo povedati, da bo še nedograjeno pa-

lačo prevzela neka banka, ki je zainteresirana na zgradbi kar z osmimi milijoni dinarjev. Kot vzrok, da bo opuščena dokončna zgraditev palače, se navaja pomanjkanje gumija oz. surovin za industrijo gumastih proizvodov.

NA LJUBLJANSKEM TRGU

ni zaznamovati posebnih sprememb v cenah. Nekaj vpliva na trg ima vedno tudi vreme; ob lepih dneh, kadar je veliko blaga, cene vselej popuščajo. V tem mesecu prevladuje paprika, ki je gospodinjje veliko pokupijo tudi za vlaganje. Je po dinarju kos. Paradižniki večinoma z južnih krajev, domačih je šele malo, so po 4 din kila. Cene krompirju še kolebajo, povprečno ga dajejo po din 1.50, na debelo tudi cenejše. Zelo poceni so zdaj kumare, po 25 para ena. Kumarice za vlaganje pa so razmeroma dražje, po 14 din sto kosov. Stročjega fižola je veliko, letos je zelo dober, sočnat in malo nitkast, prodajajo pa po 1 do 2 din kg. Jajca se dražijo, največ 11 za kovača, navadno pa po dinarju. Jabolka prihajajo dosti na trg, po nekaterih krajih so dobro obrodila, vendar so bolj slaba in pa

draga, od 3 do 8 din kg, enako hruske. Južno grozdje je po 8 do 14 din.

a. **V splošno državno bolnišnico** v Ljubljani je bilo letos do 25. avgusta sprejetih že 23.678 bolnikov, torej veliko več, kot v istem razdobju lanskega leta. To gre v precejšnji meri na račun množičnih prometnih nezgod kakor tudi nezgod v raznih obratih.

a. **Upokojen je načelnik** občega oddelka banske uprave v Ljubljani dr. Vilko Pfeifer.

a. **Privatna realna gimnazija v Ljubljani.** Sprejemalo se bo le omejeno število učencev in učenk, ki so izgubili a) pravico rednega šolanja; b) zaradi starosti bili odklonjeni. Da leto ne bo izgubljeno, lahko obiskujejo dva razreda istočasno. Posebni učni tečaji bodo za dijake, ki so padli pri nižjem tečajnem izpitu. Nudila se bo pomoč tudi rednim učencem vseh srednjih šol. Informacije dneвно od 8. do 12. pri gimn. služ. g. Bombaču II. drž. realna gimnazija na Poljanski cesti.

Ljubljančani!

Oddajte čimpreje oglase za velesejmsko številko »Večernika« v naši poslovalnici v Ljubljani, Frančiškanska 6, tel. 46-91

Jesenski velesejem v Ljubljani

POD POKROVITELJSTVOM NJ. VEL. KRALJA PETRA II.

Od 31. avgusta do 9. septembra t. l. bo v Ljubljani Jesenski velesejem kot 47. velesejmska razstavna prireditev. V splošnem delu bo razstavljeno: strojna in kovinska industrija, fina mehanika; radio in elektrotehnika, razsvetljava in kurjava; vozovi, dvokolesa, motorna kolosa; sport; poljedelski stroji in orodje; lesna industrija, pletarstvo, ščetarstvo, igrače; usnje in galanterija, krznarstvo; papir in pisarniške potrebščine; kemična industrija; živilska industrija; steklo, porcelan, keramika, bižuterija; glasbila; stavbarstvo in gradbeni material; razne novosti. **Posebne razstave:** pohištvo in stanovanjska oprema; mala obrt; turizem (priredita Zvezi za tujski promet v Ljubljani in Mariboru); razsta-

va motornih in brezmotornih letal ter modelov (priredi Aeroklub »Naša krila« v Ljubljani); aktivna in pasivna obramba pred napadi iz zraka (priredi Zaščitni urad Mestnega poglavarstva v Ljubljani); zobna tehnika (priredi Društvo zobnih tehnikov ob svojem 30-letnem jubileju); naša vsakdanja prehrana (priredi Zveza gospodinj); razstava cvetja in zelenjave (priredi Vrtnarski odsek Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani); razstava perutnine, golobov in kuncev (priredi društvo »Rejec malih živalic« v Ljubljani); razstava likovne umetnosti. — Za razstavno blago so dovoljene izdatne prevozne, carinske in trošarinske olajšave. Na jugoslovanskih železnicah imajo obiskovalci velesejma

brezplačen povratek. Na postajni blagajni kupijo poleg vozne karte še rumeno železniško izkaznico za din 2.— Ko dobe potrdilo o obisku velesejma, imajo s to izkaznico in staro vozno karto brezplačen povratek. Velja za dopotovanje od 26. VIII. do 9. IX. in za povratek od 31. VIII. do 14. IX. Na parobrodih Jadranske in Dubrovačke plovitve velja vozna karta nižjega razreda za vožnjo v višjem. Na parobrodih Zetske plovitve pa 50% popust na voznini. Razstavni prostor meri 40.000 m². Ljubljanski velesejem ima lepo, prostrano zabavišče, ki nudi obiskovalcem mnogo razvedrila, kapljico iz domačih vinogradov in pivovarj ter dober prigrizek domače živilske industrije in obrti. Posebna zanimivost bodo večerne gledališke predstave »Totega teatra«. Tekmovanje jugoslovanskih harmonikarjev, ki je na ljubljanskem velesejmu že tradicionalno, bo v nedeljo, 8. sept. Za obiskovalce velesejma (izvzemši imetnike permanentnih legitimacij za Ljubljano) je uprava nabavila lepo število izbranih daril (motorno kolo, radio aparat, živalni stroj, harmoniko, mnogo koles, preproge, pohištvo, brzo-parifnik, otroški voziček, večje število ur, vino, žganje, pivo, rogaško slatino, kravate, izlete s parnikom v Kotor ter številna bivanja v kopalščih, letoviščih in zdraviliščih). Darila bodo izžrebana 9. septembra na velesejmu.

Ali si že prijavil vsaj enega novega naročnika . . .

Maribor

Draginja bo uničila malega in srednjega človeka

Tudi v letih najhujše gospodarske krize mali in srednji človek nista tako hudo trpela kakor pa sedaj, ko ju stiska iz dneva v dan vedno večja draginja. Ni dovolj, da nekateri blaga sploh ni, ostalo se je podražilo za 50 do 100% in še več, tako da se ljudi loteva obup. Vsi protidraginjski odbori nič ne pomagajo, zaman so bile neštete resolucije, odveč deputacije in posredovanja; draginja gre svojo neovirano pot v korist enih in na škodo tisočev!

Oglasili so se stanovanjski najemniki in prikazali svoj obupni položaj, slišali smo tolažilne besede s strani Združenja trgovcev, toda kaj pomaga, ko pa se je čez noč spet podražila moka, dasi je naš poročevalec izvedel, da je dosegla cena moke svoj višek! Položaj je že tako re-

sen, da se tega zaveda celo mestna občina in je sam župan izdal proglas na trgovce ter apeliral na njihovo poštenost. Radi bi verjeli, da bo to kaj pomagalo, vendar...

Vsako se danes razgovarja o neznosni draginji. In mnogo zanimivega vedo povedati!

»Čuj, si dobila sladkor?«

»Ne, bila sem v desetih trgovinah, pa ga nikjer nimajo.«

»Če hočeš, ti ga preskrbim 10 kilogramov, če ugledna gospa svoji tovarišici, katere mož je samo navaden uradnik.«

Takšen razgovor je gotovo zanimiv in še posebno značilen za današnje »pomankanje« sladkorja. Včasih smo rekli, da moraš imeti za doseg službe »protekcijo«, sedaj jo moraš pa že imeti, če

se hočeš najesti koruznih žgancev.

Poleg vsega si zamislimo krizo tekstilne industrije v Mariboru, ki grozi uničiti 7000 delavcev in njihovih družin. Delavci se dan za dnem boje odpušta in — stradanja. Boje se tudi selitve industrije na jug, kar pomeni isto kakor odpust. Kdo bo trpel? Delavec in njegova družina. Z njimi pa vsi tisti sloji, ki so nanj gospodarsko navezani.

Treba bo najti rešitev tega najbolj perečega socialnega problema: draginje in tekstilne krize. Toda ne s protidraginjskimi odbori in raznimi uredbami, ki jih znajo kršilci na sto načinov obiti. Od zgoraj navzdol se mora ta problem rešiti. Država naj prevzame vso kontrolo nad trgovino in naj v polni meri zaščiti konsumenta, ki bo moral sicer od lakote umreti pri polni skledi. —ig.

Uvedba kontrole cen v nadrobni trgovini

Kakor je znano, se kontrola cen nanaša samo na uvoznike in veletrgovce. Zaradi položaja na notranjem trgu pa obstaja namera, da se razširi kontrola cen v nadrobni trgovini za vse one predmete, pri katerih je maksimirana cena v trgovini na debelo. To vprašanje bo ure-

jeno s posebno uredbo, ki bo izdana na osnovi čl. 9. in 23. uredbe o pobijanju draginje. V trgovini na drobno bodo za kontrolirano blago predpisane prodajne cene ali pa bo določen maksimalni odstotek kosmatega dobička, ki ga bo detajlist dodal k nabavni ceni.

Kdaj bo Maribor dobil kraljev spomenik?

Sedaj, ko bo Ljubljana po dolgi borbi za prostor vendar odkrila spomenik Vit. kralju Aleksandru I. Zedinitelju, se nam nehotе vsiljuje vprašanje, kdaj bo naš obmejni Maribor olepšan s tem spomenikom.

Menda v Mariboru ne bomo debatirali in razpravljali o prostoru tako dolgo, kakor so to delali v Ljubljani, zato mislimo, da ni povoda, da še čakamo z realizacijo načrta, ki smo si ga postavili že pred petimi leti. Posebno ljudje z dežele vprašujejo, kdaj bodo začeli graditi spomenik, saj so tudi deželani s skromnimi prispevki, ki so prišli res od srca, pomagali zbirati sredstva zanj.

Ali morda Maribor čaka, kot naše

drugo slovensko mesto na Ljubljano in prepušča njej prednost tudi v tem oziru? To ni potrebno in naše obmejno mesto, ki so vrata v našo ožjo in skupno domovino, moramo na vsak način in v najkrajšem času okrasiti s tem spomenikom našemu Osvoboditelju in Zedinitelju, tako da bo vsak tujec takoj videl veliko ljubezen obmejnega prebivalstva do svoje države in svoje kraljevske rodbine. Obnem pa naj bo spomenik izraz naše globoke in pietetne hvaležnosti za našo narodno in državno svobodo. Ves obmejni narod upa, da bo Maribor v najkrajšem času dobil monumentalni spomenik kralja Osvoboditelja in Zedinitelja. V—ar.

m Odkritje spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani (prijava za četrtinsko vožnjo). Za odkritje spomenika v Ljubljani je vsem udeležencem dovoljena četrtinska vožnja na podlagi legitimacije, ki jo izda Odbor za postavitev spomenika in na podlagi žel. obrazca K-14. Vsi reflektanti se morajo prijaviti pri mestnem poglavarstvu v mestni poslovalnici, Rotovski trg 1/I. od pol 8. do pol 14., in sicer najkasneje do 29. t. m., kjer prejmejo legitimacijo in vsa potrebna pojasnila. Olajšava velja za tja od 4. do 6. za nazaj pa od 6. do 3. septembra t. l. Naknadne prijave se ne bodo upoštevale.

m. Vojni dobrovoljci se pozivajo k polnoštevilni udeležbi na svečanosti odkritja spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Svečanost bo 6. septembra v Ljubljani. Dobrovoljci se zberemo pod društvenim praporom. Osebnostne legitimacije za četrtinsko vožnjo mora vsak udeleženec takoj naročiti pri svoji občini za ceno 2 din. Na železniški postaji pri odhodu mora kupiti železniški obrazec K 14. Natančna navodila bodo še objavljena v časopisu. Organizacija vojnih dobrovoljcev Maribor.

m 32 kg saharina so zaplenili finančni organi pri nekem Ivanu K., njega pa zaprl. Ker ni sladkorja, cvele tihotapstvo s saharinom.

* Sokol Maribor I. priredi v nedeljo lahkoatletske lekme mariborskih sokolskih društev, kot zadnje štafeta starejših članov uprave Sokola I. za društveni leseni pokal.

Sportniki!

Čitajte razpis nagradnega tekmovanja v sportni rubriki

17. nacionalni šahovski turnir v Celju

BERNERJA NIHCE NE BO VEČ DOHITEL — CELJAN SMIGOVČ PORAZIL SORLIJA

Včerajšnje 16. in predzadnje kolo je bilo odigrano v Rogški Slatini. Zdraviliška uprava je dala na razpolago veliko zdraviliško dvorano. Finalnim bitkam je prisostvovalo mnogo gostov, med njimi tudi precej šahovskih mojstrov. Prva sta končala Drašič in Jerman, ki sta se po mirni dunajski partiji v izenačenih pozicijah sporazumela za remis. — Marek je prišel v Stonewallu proti Popoviču do močnega napada na kraljevo krilo. Po likvidaciji središnice sta zavila v končnico, v kateri je Marek vsak hip grozil z novo damo. Popovič je seveda pred to grožnjo kapituliral. — Igra damskega kmeta je prinesla prof. Grašerju vidno prednost proti Zuku. V napadu je žrtvoval figuro ter bi utegnil dobiti. Nasledel pa je Zukuvi taktiki zamujave figuro, nakar se je nenadoma znašel v izgubljeni končnici s figuro manj ter takoj predal. — Tudi Savič in Mlinar sta igrala partijo damskega kmeta. V središčnici sta poziciji zaprla. Vse je kazalo na remis. Toda Mlinar je nepričakovano žrtvoval figuro ter zagrozil z matom ali izgubo dame. Savič seveda ni čakal konca, ampak se je takoj vdal. — Za senzacijo tega kola je poskrbel Celjan Smigovč, ki je v končnici porazil Sorlija. Sorli je namreč nameraval tudi v Rogški Slatini ponoviti svoj uspeh iz Dobrne, ko je odigral najlepšo partijo. Proti Smigovcu je v Rog. Slatini žrtvoval damo za trdnjavo, Ponosni Smigovč pa je žrtev vrnil, ko je koj nato dal damo za lovca in dva kmeta. Nastala je izenačena remis končnica. Toda Sorli je izenačena remis končnica. Toda Sorli je kot udarjen s slepoto prezrl celega stolpa in se takoj vdal. — Posebno napeta je bila partija med Mišuro in Bernerjem, kajti edini Mišura je še ostal, ki bi utegnil prekrizati Bernerju račune glede mojstrskega naslova. Zares je Mišura odlično zaigral v Siciljanki ter dosegel izenačeno pozicijo. Ob tem uspehu pa se je očitno predal brezskrbnosti ter po nepotrebnem zapravil kmeta. Berner je napako temeljito izrabil, vdrl s trdnjavama na predzadnje liniji in pripravil matno mrežo. Z žrtvijo stolpa se je Mišura sicer rešil mata ter si za

nekaj časa podaljšal življenje, toda Berner je znova pritisnil, nakar se je Mišura tik pred prekinitvijo vdal. — Medan in Subarič sta zaigrala izredno nevaren Falkbeerjev gambit, ki je prinesel Medanu nekaj prednosti in kmeta. V časovni stiski pa je Medan žrtvoval damo za stolpa, lovca in kmeta ter ima po prekinitvi še nekaj izgledov za remis. — V francoski partiji je Šiška žrtvoval proti Pavloviču kmeta za napad; Pavlovič se je dobro branil. Partija je bila prekinjena ter bo dala verjetno samo remis.

Po končani igri je zdraviliška uprava priredila šahistom kosilo, nato pa je bila »prosta šahovska zabava« po Rog. Slatini, kjer so bili ta dan šahisti deležni posebne pozornosti. Zenski svet je bojda ugotovil, da Berner ni simpatičen zgolj kot šahist, ampak tudi kot mladenič pri kupnega obraza.

Danes je prost dan ter se dopoldne odigravajo vse prekinjene partije. Jutri pa bo od 8. do 12. zaključno 17. kolo. Stanje po 16. kolu: Berner 12 in pol (1), Šiška 11 in pol (1), Sorli 11, Subarič 10 in pol (1), Jerman 10 in pol, Gottlieb 9 in pol, Smigovč in Mlinar 8 in pol (1), Marek 8 in pol, Pavlovič 8 (1), Drašič 7 (1), Mišura 7, Popovič 5 in pol, Medan 5 (1), Savič 5, Majstorovič in Zuk 4 in pol, prof. Grašer 2 in pol točke.

* 128. Nepravilna otvoritev

(14. kolo v Celju 24. avg. 1940)

Beli: J. Šiška Črni: B. Savič
1. Sf3, d6 2. g3, e5 3. d3, f5 4. Lg5, Sf6 5. Sbd2, h6 6. Lxf6, Dxf6 7. c3, Le6 8. Da4+, Sbd7 9. Lg2, c6 10. e4, f4 11. d4, Le7 12. 0-0, Sb6 13. Dc2, 0-0 14. b3, Kh8 15. dxe5, dxe5 16. c4, Sd7 17. Tidl, Lc5 18. a3, fxd3, 19. hxg3, Lg4 20. Tf1, a5 21. Dc3, De7 22. Dcl, Tad8 23. Sh4, Tf6 24. Kh2, g5 25. Sf5, Df7 26. Del, Dh5+ 27. Kgl, Le2 28. Dcl, Lxf1 29. Kxf1, Ld4 30. Tbl, Tf8 31. Dc2, g4 32. b4, axb4 33. axb4, c5 34. b5, Txf5 35. exf5, Txf5 36. Se4, Sf6 37. Sxf6, Txf6 38. Lxb7, Txf2+ 39. Dxf2, Lxf2 40. Kxf2, Df7+ in beli preda.

Bombaž iz Rusije, Perzije ali Italije?

POSEBNA DELEGACIJA BO ODPOTOVALA V MOSKVO ZARADI BOMBAŽA

Te dni je bila pri ravnanju za zunanjo trgovino v Beogradu konferenca o vprašanju dobave bombaža našim tekstilnim tovarnam, zlasti pa o bombažu, ki smo ga nedavno kupili v Turčiji. Na konferenci so razpravljali tudi o možnosti dobave bombaža iz Rusije, Perzije in Italije. Perzijski vzorci bombaža so zadovoljivi. Dobavljati ga je mogoče preko

Bukarešte. Ruski bombaž je prav tako dobre kakovosti, vendar pa še ni enotnosti v cenah. Glede italijanskega bombaža ni bilo nobenega sklepa. Pač pa so na konferenci sklenili, da se organizira delegacija naših tekstilnih industrijev, ki bo odpotovala v Moskvo in tam končnovoljavno sklenila pogodbo za dobavo ruskega bombaža.

Razstava karikatur Remigija Bratuža

Glasbenik g. Remigij Bratuž, ki je zbudil tudi kot karikaturist veliko zanimanje v Novem Sadu in drugod, je v zadnjih tednih svojega bivanja v Mariboru izgotovil okoli 100 odlično posrečenih karikatur raznih znanih mariborskih osebnosti. Te karikature bo pokazal mariborski javnosti na raz-

stavi, ki bo odprta 8. septembra letos v Beli dvorani Uniona. V zadnjih letih smo imeli v Mariboru sicer tudi že priliko videti karikature tujih karikaturistov, toda dela g. Remigija Bratuža jih daleč prekašajo in bodo vzbudila gotovo splošno zanimanje.

CENE MESA NA SLANINARSKEM TRGU

Teletina 12 do 14 din, svinjsko meso s kostmi 15 do 16 din, svinjsko meso izluščeno 17 do 18 din, riba 20 do 22 din, zajec 16 din; salo 20 do 22 din, slanina 18 do 20 din, pljuča 10 din, jetra 10 do 12 din, reberca 15 do 16 din, glava 8 do 10 din, ledvice kom. 2 do 3 din, noge žomad 2 do 3 din. (Iz uradnega poročila nestnega tržnega nadzorstva.)

m Premeščen je iz celjske jetnišnice v mariborsko paznik Jožef Zupanc, iz Maribora v Celje pa paznik Ferdo Borušek.

m Na drž. II. deski meščanski šoli v Mariboru (magdalenski) bodo završni popravni izpiti 30., ostali popravni izpiti 31. t. m., redno vpisovanje pa 1., 2. in 3. septembra, vsak dan od 9. do 12. V to šolo se vpisujejo učenci, ki stanujejo v V. mestnem okraju in v okoliških občinah na desnem bregu Drave, ako se ne vozijo z vlakom. Pri vpisu morajo predložiti zadnje šolsko izpričevalo, davčno potrdilo, novinec krestni list in izvenmariborski učen-

ci še potrdilo občinskega urada, iz katerega bo razvidno, v kateri občini stanujejo njihovi starši. Brez navedenih listin ne more biti nihče vpisan. Ostalo je razvidno na oglasni deski.

m. Vpisovanje v šolo Glasbene Matice bo 2. in 3. septembra od 8.—12. in od 15.—18. v novih šolskih prostorih v Kopališki 11 in Frančiškanski 12.

m. Na uradni deski mestnega vojaškega urada, Slomškov trg 11 je nabit oglas za nabavo ljudske hrane za štab utrjevanja. Interesenti naj si zadevni oglas ogledajo med uradnimi urami.

m. Vsi upokojeanci (miloščinarji, rentniki in delavci) državnih železnic, katerim so bile izstavljene rumene legitimacije leta 1930. in 1931. ter poteče njih rok veljavnosti koncem tega leta, se pozivajo, da oddajo v svrhu obnovitve istih tekem septembra in oktobra t. l. nove slike v velikosti 6x9 od 8. do 12. v prometni šoli postaje Maribor, odnosno v postaji Maribor-Studenci. Obnovitve legitimacij se bodo izvršile samo v navedenem roku. Zamudnikom se bodo obnovile legitimacije šele leta 1941.

m Izgubil se je na poti od Aleksandrove ceste do Smetanove ulice 38 zlat graviran križec. Pošten najditelj naj ga izroči v našem uredništvu.

Zanimivosti

Bankovci, ki jih ne bo mogoče ponarediti

Švicarski izumitelj sestavlja bankovce iz papirja in kovine

Na svetu menda ni države, ki ne bi imela opravka s ponarejalci denarja in katere policija ne bi vodila neprestane boja s to posebno in včasih precej donosno zločinsko »obrto«. Kako široko razpredena je ta obrt v Evropi, dokazujejo posebno uradne statistike. Samo v Evropi ponaredijo letno denarja v vrednosti do 200 milijonov din. Banke in države se skušajo zavarovati pred ponaredbami tako, da tiskajo denar v najbolj kompliciranih tiskih, z nešteti skrivnimi barvnimi znamenji, črtami, včasih že mikroskopski majhnimi. Taka znamenja pozna le ozek krog ljudi. Kljub temu so mnogokrat potvorbe tako dovršeno izdelane, da jih mnogokrat celo strokovnjaki ne ločijo od pravega denarja.

Še manj pa ga razpoznajo navadni državljani, ki ga tako nevede spravijo v velikih množinah v promet. Še nedavno so imeli v Ameriki opravka s tako dovršeno potvorbo, da so morali gotove vrste bankovcev sploh umakniti iz prometa. Niti strokovnjaki več niso ločili potvorb od pristnega državnega tiska. Pri nas smo imeli pred leti slučaj s pretkanimi ponarejalci v »Kovnici d. d.«, kjer so kovan denar ponarejali na istih strojih, kot so izdelovali državne novce.

Prav angleška dogodivščina se je pripetila začetkom tega stoletja v Angliji. Skot J. Wilson je bil najprej obsojen na večletno ječo, ker je na neverjetno točen način ponaredil angleške bankovce. Ko je odsedel kazen, ga je nastavila angleška državna banka kot državnega nadzornika denarja, ker je »najboljši poznavalec te panoge«.

Pred kratkim pa je iznašel švicarski učenjak in častni doktor zürške univerze U. Schoop iznajdbo, ki bo v bodoče

mogla smrtno zadeti močno razpredeno ponarejevalsko »obrto«. Svojo iznajdbo imenuje »metalizirani papir« in je posebno zmes kovin in papirja. O sestavi kovinske zmesi lahko poljubno odloča zavod, ki bankovce tiska. Tako izdelan bankovec se v ničemer ne loči od navadnih papirnatih bankovcev, samo da

ga je izredno težko ponarediti. Torej bomo kmalu prosti ponarejenih bankovcev — če seveda tudi ponarejevalci ne bodo dvignili svoje cvetoče obrti na sodobno višino ter zahtevam časa primerne posnemali tudi najnovejše metode švicarskega učenjaka.

Smrt ga lahko vsak hip preseneti

Pred 15 leti sta se zagovarjala pred sodiščem brata Ramadan in Isen Sokoljč iz Orahovca zaradi umora Ibraima Zlonogića. Ramadan je bil obsojen na 8 let robjice, dočim je sodišče njegovega brata oprostil krivde in kazni. Ramadan je izdržal pet in pol leta kazni v kaznilnici, nato pa so ga odpustili. A svoboda se mu s tem ni povrnila. Ramadan in Isen kakor tudi pokojni Ibrahim so Arnavti, med katerimi še danes veljajo nepisani zakoni krvnega maščevanja. Ramadan se sedaj že dolga leta skriva v svoji hiši, ograjeni z visokim zidom. Hiše ne zapusti skoro nikoli, ako

pa mora nujno med ljudi, ima vedno spremstvo. Celó ako ga oblasti pokličejo v kakršni koli urad, mu vedno pošljejo na dom kakšnega svojega nameščenca, da ga spremlja tja in nazaj. Ako bi se Ramadan pokazal sam na ulici, bi padel kot žrtev krvne osvete, kajti on ni dobil oproščenja od rodbine pokojnega Ibraima ter ji torej »dolguje kri«. Takšna usoda pa je doletela tudi njegovega brata Isena, ki ga je sodišče sicer res oprostil, toda po običajih med našimi Arnavti odgovarja tudi on za dejanje svojega sorodnika ter je radi tega obsojen na smrt, ki ga lahko vsak hip iznenadi.

Dobrudža, zemlja brez vode

Ta zemlja se razprostira na obali Črnega morja in je v zadnjem času že nekolikokrat menjala svojega gospodarja in o njej se sedaj pogajajo Bolgari ter Romuni.

Ime »Dobrudža« je bolgarskega izvora in ima ime po bolgarskem knezu Dobrotiču, ki je to pokrajino prvi organiziral v politični okraj. Od leta 1200 dalje je Dobrudža pod bolgarsko oblastjo in je ostala sestavni del bolgarske države vse do turške invazije v Evropo. Turki so Dobrudžo odvzeli Bolgarom že začetkom 15. stoletja.

Turki so vladali v Dobrudži do razpada silnega osmanlijskega carstva. Takrat so se zanjo zanimali štiri države: Rusija, Turčija, Romunija in Bolgarska. Končno je Dobrudža pripadla leta 1878 Rusiji, ki pa jo je odstopila Romuniji, zato pa je dobila v zameno Besarabijo. V balkanskih vojnah je dobila tudi Bolgarska del Dobrudže, v svetovni vojni pa so vso Dobrudžo osvojili Nemci, ki so zavzeli celo Romunijo in dali Dobrudžo svojemu zavezniku Bolgarski. Toda nadoblast Bolgarske nad Dobrudžo je trajala samo do konca svetovne vojne, ko jo je spet dobila Romunija, ki jo je obdržala do današnjih dni, ko je postal problem Dobrudže spet aktualen.

Dobrudža je zelo rodovitna pokrajina,

čeprav nima vode. Nima niti ene večje reke, pa tudi potoki so zelo redki. Romunska vlada je hotela pomanjkanju vode odpomoči s kanalom, ki bi se začel pri Konstanca na obali Črnega morja. Do uresničenja tega načrta pa zaradi znanih političnih razmer ni prišlo.

Najvažnejše mesto v Dobrudži je Konstanca, luka ob Črnem morju, ki leži ob veliki prometni cesti proti Bukarešti.

Od „mrtvih“ je vstala

OŽIVELA JE ŽENA, KI SO JO HOTELI POKOPATI

V Goraždi je rodila mlada kmetica Zineta. Porod je bil zelo težak. Mlada mati se je zvijala v bolečinah. Bila je sama brez kakršne koli pomoči, kakor je to usoda mnogih naših siromašnih porodnic. Niti njen mož Agan ni bil doma. Bil je nekje blizu Foče v stoletnih gozdovih ter podiral drevje in se mučil za ženo in za otroka, katerega sta pričakovala...

Pri Zineti je bil samo betežni tast. Preplašeno se je priplazil k postelji ter gledal mlado ženo, kako se je mučila. Prosil je Boga, da bi se vse srečno končalo. Izgledalo pa je, da njegova molitev ne bo uslišana. Zineta je bilo vedno huje in huje. Od časa do časa je padla v nezavest, dokler ni končno izmučena zaspala. Niti najmanjšega znaka življenja ni

Skupina bojnih letal

Konstanca je izvozna luka za romunsko nafto.

Z odstopom dela Dobrudže Bolgarski bo ostala Romuniji samo kratka obala na Črnem morju, komaj tako dolga kakor je obala Belgije.

VLAK BREZ POTNIKOV

Kakor poročajo iz Carigrada, je prejšnji ponedeljek prispel tja vlak »Orient-Express« — prazen. Edini potnik, ki ga je sprejel vlak v Italiji, je na jugoslovansko-italijanski meji spet izstopil. Od tam se je peljalo dalje proti Carigradu samo služabništvo spalnih vozov in jedilnega voza. Zgodilo se je prvič, da je orientski ekspres prevozil ves Balkan brez pasažirja.

— Sveta nebesa, gospod profesor. Kaj ste si pa napravili na prstu?

— Veš Barbka, hotel sem zabiti žebelj v steno, pa sem žebelj pozabil...

Sergiusz Piasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

83 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

Havranek je stopil naprej, toda tajnik Volispolkoma ga je trdo pograbil za ramo. Havranek pa ga je ko blisk udaril s kolom po glavi. Drugi možakar je hotel zbežati, a sem mu podstavil nogo, da je tebil v blato. Havranek pa mu jih je jel odštevati s kolom. Na cesti je nastal strahovit krik. Iz teme so bliskale luči. Iz daljave sva čula ljudske glasove. Možakarja sva pustila v blatu ter jo naglih korakov ubrala naprej. Toda možakarja sta se pričela dreti na vse grlo:

— Zadržite ju! Zadržite ju!

— Lopova! Bandita! Zadržite ju!

Za nama je teklo več ljudi. Obrnil sem se in posvetil z ostrim snopom iz električne svetilke. Bilo jih je najmanj deset. S koli v rokah so cvrli za nama.

— No, oprashi jih nekoliko! — mi je dejal Havranek.

Sprožil sem nekaj strelcev v smeri proti gruči. Zagnali so še večji krik, toda približevali se niso več. Krik se je gubil v daljavi.

— Noge si bodo pčomili! — se je smejal Havranek.

Toga tudi midva sva strahovito hitela. Za vasjo sva s ceste krenila na polje, kajti Havranek je domneval, da bi oni tajnik utegnili telefonirati v naslednjo vas ob cesti.

Pot čez polja je bila težka in naporna. Najteže je bilo po njivah, kjer so bile grude še zmrzle in spolzko ledene. Po dolgem času sva spet zavila na cesto ter jo merila kakih pet kilometrov. Nato sva krenila na desno ter po poljih prišla do gozda.

Okoli štirih zjutraj sva prišla na samotni kraj. Havranek je pognal psa naprej, midva pa sva previdno krenila proti hišam. S samokresi v rokah sva se približala k oknu na cesto, ki ni bilo zaprto z oknicami. Havranek je posvetil skozenj. Med oknom in belim zastorom sem zagledal značilno postavljen šop rož, znamenje, da je v samotni naselbini, vse v najlepšem redu ter docela varno.

Havranek je potrkal na okno. Precej časa ni bilo nikogar. Zato je znova in še močneje potrkal. Šele nato se je izza zastora oglasil ženski glas:

— Kdo je? Kaj želite?

— Odpri, Stana!

— Počakaj! Takoj!

— Nikar se ne oblači, saj te tako poznam!

— Ti falot! — pravi ženska za zastorom.

Ženska je nato odgrnila zastor ter odstranila velik šop rož; Havranek pa je skočil kot maček na okno in v sobo. In

jaz za njim. Poklical je Kara, in tudi ta je v skoku priletel v izbo. Ko sem se nekoliko razgledal, sem šele videl, da prostor ni izba, ampak kuhinja. Nekaj trenutkov smo bili v temi. Nato je Stana zaprla lesene oknice. Iz teme sem čul šepet:

— Evženka, ali spiš? — pravi Havranek. — Zlezel bom k tebi na peč, da se ogrejem!

— Ej, ti predrznež, kaj ti ne pride na pamet!

Smeh. Stana se je vrnila s svečo v rokah. V levem kotu kuhinje je velika peč. Z nje svetlo zre par dekliskih oči.

Snameva nahrbtnika in kazajki. Iz žepov privlečeva štiri steklenice vodke. Koj nato se odprejo vrata in v kuhinjo vstopi velika in močna štiridesetletna ženska. Na sebi ima široko rožasto, že nekoliko obledelo haljo. Na bosih nogah velike copate. Gospodarica samotnega posestva, Marijana Zihova, mati šestih hčera. Mož na tej osamljeni kmetiji ni bilo, če ne štejemo slaboumnega starega hlapca. Ženske so ga imele za delo v hlevu, krmil je konje ter iz gozda vozil drva. Ostala dela pa je opravljala »ženska brigada« kot je poudarjal Havranek. Gospodarstvo ni bilo največje, pa so ga zmogle tudi ženske... Havrankova mati je bila daljna sorodnica Marjane Zihove. Temu sorodstvu je Havrankova mati pravila »sedma voda po kvasu«.

Spraznila sva nahrbtnike. Marijana je s Stano, najstarejšo hčerjo, blago razdelila ter ga popisala. Nato sta s Havran-

kom naredila račun. Za vse blago je dobil tri sto sedemdeset dolarjev. Meni je dal dvajset za pot.

Marijana Zihova je imela prirejeno varno tihotapsko skrivališče, ki je bilo nedaleč od Novega Dvora, južnozpadno od Minska. S posebnim posredovanjem je v mestu zbirala ljudi, ki bi prišli radi tajno iz Sovjetije na Poljsko. Agenti so za mastne nagrade pripeljali te ljudi k Marjani. Od tod jih je nato spravljala čez mejo Havranek. Ta posel je opravljal že tretje leto, mimo tega pa je še nosil blago.

Stana nama je pripravila zgodnji zajtrk. Ko sva odjedla, nama je dejala gospodinja:

— No, fanta, zdaj pa se pojdiva naspiti na podstrešje!

— Kam? — se je začudil Havranek.

— Na podstrešje? Jaz bi šel raje na peč!...

In že se je s klopi pognal na peč ter smuknil za zastor, ki je visel izpod stropa.

— Izgubi se, nesramnež!

Havranek pa je že bil s peč. Vzela sva kožuhe ter odšla za Stano in Marjano, ki sta nama svetili. Po lestvi sva zlezla na podstrešje. Havranek je poklical psa. Marijana pa nama je še zabljala:

— Nikar ne svetita ter ne prižgajta vžigalic!

— Že prav, že prav! — je zapiskal Havranek.

(Dalje.)

Nagradno tekmovanje za sportnike

Ob začetku prvega ligaškega tekmovanja v okviru samostojne Slovenske nogometne zveze se je naš list odločil, razpisati nagradni natečaj za vse prijatelje svoje sportne rubrike. Pogoji natečaja so takšni, da je omogočeno tekmovanje vsakomur, ako izpolni pogoje.

V ligaškem prvenstvu se bo od 1. septembra dalje vsako nedeljo odigralo po eno kolo s 4 tekmami. Ker je v konkurenci 8 klubov, bo trajal jesenski del prvenstva 7 terminov (nedelj) in se bo v tem času odigralo 28 tekem. Naš list bo spored tekem za prihodnjo nedeljo objavljaj vedno v torkovi številki.

POGOJI TEKMOVANJA

Na dopisnico ali polo papirja je treba napisati v levem kotu zgoraj »Moja prognoza za nedeljo (datum) je sledeča:«, v sredino je treba čitljivo napisati pare tekmujočih klubov s predvidenimi rezultati tekem, končnimi in prvega polčasa, v desnem kotu spodaj pa razločno ime in priimek, poklic in stanovanje reševalca. Razen tega je treba prilepiti ali priložiti odrezek za sledeče kolo tekmovanja, ki ga bomo objavljali vsak torek za prihodnjo nedeljo. Rešitve morajo biti v naših rokah naj kasneje vsakokrat do sobote zvečer ob 18., poslati jih je mogoče po pošti ali pa jih oddati v nabiralnik Mariborske tiskarne, Kopališka 6. Nasloviti jih je treba na sportnega urednika »Večernika«. Za reševalce izven Maribora priznavamo tudi one rešitve, ki jih bomo dobili do ponedeljka zjutraj s sobotnim poštnim žigom. Rešitve, ki gornjim pogojem ne bodo odgovarjale, bodo romale v koš, ne glede na event. pravilnost prognoze.

Tekmovanje v okviru »Večernikovega« natečaja bo trajalo preko vse jesenske prvenstvene sezone. Prognoze posameznih kol se bodo ocenjevale na točke, in sicer tako, da dobi vsak reševalec za pravilno pogodeno rezultat dve točki, za pravilno predvidevan izid (zmaga, remis, poraz) z le približno zadetim rezultatom 1 točko, za netočno prognozo pa 0 točk. To znači, da bo lahko najsrečnejši napovedovalec rezultatov v enem kolu dobil 8 točk, odnosno v celoti 56 točk. Naše sportno uredništvo bo vodilo o konkurenci točno

evidenco, ki jo bo vsako soboto objavljalo. Pripominjamo, da bodo za naš natečaj tekme, ki bodo na podlagi uspešnih protestov razveljavljene, šteje s prvotno doseženim rezultatom, na novo določena ponovna tekma pa se bo ob razpisu posebej prištela h konkurenci ter se bo s tem številom dosegljivih točk seveda ustrezno povečalo.

Po zaključenem jesenskem delu ligaškega prvenstva bomo objavili skupen izid natečaja, pri čemer bo odločala vsota točk iz posameznih kol. Pri enakem številu točk bo med več tekmovalci v natečaju odločilo število pravih rezultatov do polčasa, ako bi bilo tudi to enako, bo odločil žreb.

Med reševalce bo razdeljeno lepo število nagrad, deloma v praktičnih predmetih, deloma v knjigah, ki bo tem večje, čim višje bo število sodelujočih v natečaju. Pozivamo sportnike, posebno pa še naše nogometne, da se udeležijo v čim večjem številu nagradnega tekmovanja. Imena tistih, ki bodo imeli najboljši »nose«, t. j., ki bodo dosegli za vsako tekmo največ točk, ker bodo najbolj točno pogodili rezultate tekem, bomo tedensko objavljali.

KUPON

ZA SPORNO NAGRADNO TEKMOVANJE
»VEČERNIK« DNE 27. AVGUSTA 1940

Slovenska liga v nedeljo

V nedeljo, 1. septembra, se bo odigralo v Slovenski ligi prvo kolo prvenstvenih tekem: v Mariboru **Železničar-Kranj**, v Ljubljani **Ljubljana-Maribor**, na Jesenicah **Bratstvo-Mars** in v Celju **Olimp-Amater**.

s K včerajšnjemu poročilu o tekmi **ČSK-Železničar** pripominjamo, da je ČSK dosegel le 1 gol. Rezultat je torej 7:1 (2:1) za Železničarja, včeraj je s podnaslovno vrsto pomotoma izostal.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Dražbe, preklic, dopisovanja in ženitovanski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računalo dvojno. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vpslati v listu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409.— Za vse pismene odgovore etede malih oglasov se mora priložiti znanjka za 3 din.

SLUŽBO DOBI

SLUŽKINJO ZA VSE

s 1. septemb. sprejem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 16969-2

STANOVANJE ODDA

ZRACNO STANOVANJE soba in kuhinja, se odda. Taborska ul. 13. 16962-5

Dvosobno

SONČNO STANOVANJE

z veliko predsobo nasproti sodišča se s 1. sept. odda. — Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 16961-5

STANOVANJE IŠČE

Državni uradnik v pokoju išče

DVOSOBNO STANOVANJE

s kopalnico za 1. oktober. Po nudbe pod značko »Blizu parka« na ogl. odd. »Večernika«. 16957-6

PREHRANA

Sprejemem takoj **CEVLJARSKEGA POMOČNIKA**

Hrana in stanovanje v hiši. Rev Joško, Fužinska cesta 1, Jesenice na Gorenjskem. 16966-7

I ALI 2 DIJAKA(INJA)

sprejme učiteljska družina v dobro oskrbo in skrbno nadzorstvo. Vrt, kopalnica. Dalmatinska 24. 16959-7

Gospod se sprejme v **VSO OSKRBO** v sončno sobo. Frančiškanska 21-I. levo. 16960-7

SOBO ODDA

Lepo

SONČNO SOBO

oddam takoj. Vošnjakova ulica 19-II, vrata 6. 16953-8

SOBO IŠČE

iščem s 15. avgustom **OPREMLJENO SOBO** v centru mesta. Naslov pustiti v oglašnem oddelku »Večernika«. 6152-9

VAJENCI-(KE)

SPREJME SE VAJENEC Mizarstvo, Koroška 39, Pečnik. 16964-4

Oglašujte!

DRŽ. USLUŽBENEC

išče s 1. septembrom čisto, opremljeno sobo z vso oskrbo (brez perila). cena din 500. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Stalen«. 16968-9

POSEST

Prodam novozidano **ŠTIRISTANOVANJSKO HIŠO** z elektriko. Kralj Matjaževa ul. 62, Studenci pri Mariboru 16952-11

DENAR

Kdor mi **POSODI 15.000 Din** mu dam za obresti enosobno stanovanje v novi hiši. 15 minut od Maribora. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 16956-12

OBRT - TRGOVINA

»KERAMIKA«

Hišni posestniki in najemniki, pregledjte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči. — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

SOLSKE TORBICE

aktivke, nahrbtniki, peresnice, velika izbira, nizke cene. Se priporoča Šterbal, Aleksandrova 42 — Trg svobode 6. 16946-13

POHIŠTVO-OPREMA

KUPIM ŠTEDILNIK v dobrem stanju, žimnate vložke in z koleski opremljeno. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Štedilnik«. 16955-17

VOZILA

B. M. W. MOTORNO KOLO s prikolico, 750 ccm, v odličnem stanju, prodam. Vprašati pri poslovalnici »Večernika« v Celju 6238-22

Kupim **ENOVPREŽNI VOZIČEK** v dobrem stanju. Barič, gostilna, Tezno. 16965-22

Kupim **SPORTNI VOZIČEK** Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 16963-22

Ugodno prodam **MOTORNO KOLO** 200 ccm. NSU, Slovenska 36, od 5. ure naprej. 16783-22

Spomnite se CMD!

IZGUBJENO

Izgubila se je v nedeljo **ZLATA ZAPESTNICA** od Tomše-Pekre in skozi Studence. Pošteni najditelj se na prošnjo, naj jo proti nagradi odda na Zinka Lovca, Aleksandrova 27, Studenci. 16954-27

RAZNO

Kupim dobro ohranjeno **OBLEKO IN CEVLJE** ca. 3½ let starega fanta. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 16948-28

SPREJME SE V NAJEM

točilnica, trafika ali mlekar- na na prometnem kraju v Mariboru. Pismene ponudbe poslati na ogl. odd. »Večernika« pod šifro »Dobra točka«. 16967-28

Reichertov **MIKROSKOP** bi zamenjal za maloslikovno kamero. Ponudbe na ogl. oddelku »Večernika« pod »Mikroskop«. 16949-28

Vzajem v najem ali na račun

GOSTILNO

na dobri prometni točki. Kav- cije zmožna. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 16958-28

Zahvala

Za številne izraze sožalja in sočustvovanja ob priliki tragične izgube našega nepozabnega brata, bratranca, svaka in strica, gospoda

Rudolfa Jazbeca

državnega nameščenca

se vsem najprisrčneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni njegovim kolegom gg. železničarjem, g. šefu, domači duhovščini in vsem prijateljem ter znancem, vsem darovalcem vencev in šopkov ter končno vsem, ki so pokojnika v tako častnem številu spremljali na njegovi zadnji poti.

Slivnica pri Mariboru, 26. avgusta 1940.

Zalujoča brata Josip in Oskar, obitelj Fraso-va ter ostalo sorodstvo

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja ob prerani izgubi našega ljubljenega očeta, gospoda

Antona Tkalca

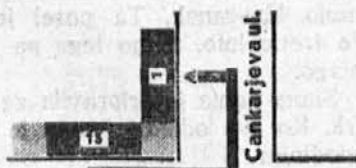
trgovca in hišnega posestnika

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo.

Globoko zahvalo izrekamo prečastiti duhovščini, cenj. gg. zdravnikom, pevskemu društvu »Frohsinn«, glasbenemu društvu žel. del. in uslužb., vsem darovalcem krasnega cvetja kakor tudi vsem, ki so ga prišli od blizu in daleč spremljati na njegovi zadnji poti.

Maribor, 26. avg. 1940.

Zalujoča rodbina **TKALEC**

Aleksandrova cesta

Preselili smo se!

Naznanjamo vsem cenj. odjemalcem, da smo knjigarno in papirnico **Tiskovne zadruge** preselili okoli vogala v **Cankarjevo ulico 1** (bivša pisarna advokata dr. Pichlerja) — Priporočamo se

Tiskovna zadruga